GreenPost

www.greenpost.ua ЛИСТОПАД 11, 2022 | №106 Свідоцтво №23862-13666

НА ВОЛИНІ ОСЕЛИЛИСЯ ЛИТОВСЬКІ ОЛЕНІ

СТО ОЛЕНІВ ПРИВЕЗЛИ З ЛИТВИ

стр. 19

GreenNews

ОКУПАНТИ ЗНИЩИЛИ НАЙБІЛЬШУ МОЛОЧНУ ФЕРМУ НА ХАРКІВЩИНІ

стр. 4

GreenNews

У США ХОЧУТЬ ПЕРЕЙТИ НА ВІДНОВЛЮВАНЕ ДИЗЕЛЬНЕ ПАЛИВО

стр. 6

GreenNews

ЯК РОСІЯНИ ЗНИЩУЮТЬ ЕКОСИСТЕМИ НА ХЕРСОНЩИНІ

стр. 12

GreenNews

НА ЧЕРКАЩИНІ БУДЕ САД ІЗ ЛОХИНИ

стр. 13

GreenNews

ЯК ГОТУВАТИ ПРИ ПЕРЕБОЯХ ЗІ СВІТЛОМ І ГАЗОМ

стр. 16

GreenPost - інформаційно-аналітичне видання, метою якого є популяризація й розвиток еко-культури, законодавчих та функціональних норм екології України

#ECO LIFE STYLE
це актуально!

GreenEvent

Українські та міжнародні заходи, які відбудуться найближчим часом. Наукові, комунікаційні бізнес-події та інновації. Обмін досвідом експертів у сегменті еко-трендів.

21.11 «ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО І ПРАКТИКА ВОЄННОГО ЧАСУ»

Навчальний курс

Коли: 21 листопада 2022 року

У програмі курсу: Охорона атмосферного повітря-2022. Охорона і раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів-2022. Використання та охорона земель-2022. Поводження з відходами-2022. Використання та охорона надр-2022. Оцінка впливу на довкілля-2022.

Що отримають слухачі курсу: Кожен, хто успішно проходить Курс, зараховується до Єдиного банку фахових екологів і менеджерів зеленої економіки, заповнивши відповідну заяву. Також випускникам надається можливість доступу до курсу сертифікації ELEML «Environmental law. Environmental management. Leadership» від PAEU.

З питань щодо участі: 0 800 330 351 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів).

23.11 «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ВСІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА. ЗВІТНІСТЬ. ПЛАТЕЖІ. ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ»

Підсумковий практикум-форум-22

Коли: 23 листопада2022 року

У програмі форуму: Всі зміни природоохоронного законодавства в умовах війни: дайджест, основні акценти, роз'яснення. Питання-відповіді. Звітність. Облік. Форми реєстрації. Платежі. Післяпроектний моніторинг ОВД. Особливості та специфіка звітування. Підсумки. Запитання-відповіді. Розбір робочих ситуацій. Приклади.

Що отримають слухачі курсу: Огляд природоохоронне законодавство України в умовах війни. Охорона атмосферного повітря та організація діяльності на підприємстві: інвентаризація та джерела викидів, розрахунок кількості викидів для оплати екологічного податку. Поводження з відходами на підприємстві: законодавство, облік, статзвітність та інша документація.

Що отримають учасники: Онлайн-участь, презентаційні та довідкові матеріали, відеозапис, сертифікат про участь від ПАЕУ.

З питань щодо участі: 0 800 330 351 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів).

28.11 СПЕЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ ВІД ПРОФЕСІЙНОЇ АСОЦІАЦІЇ ЕКОЛОГІВ УКРАЇНИ «НОВИЙ ПРАКТИЧНИЙ КУРС ДЛЯ РОЗРОБНИКІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ»

Практичний курс-2022

Коли: 28 листопада 2022 року

Головна мета заходу: Цінний співробітник відрізняється від легкозамінного тим, що сьогодні він знає більше, ніж вчора. Саме постійне навчання і вдосконалення практичних навичок визначають вартість фахівця на ринку праці і значимість для компанії. Головна мета – підвищити ефективність вашої роботи на підприємстві та вашу вартість як спеціаліста на ринку праці. У програмі курсу: Атмосферне повітря. Водні ресурси. Відходи.

У програмі форуму: У програмі курсу: Атмосферне повітря. Водні ресурси. Відходи.

Термін навчання: 28 листопада – 21 грудня

З питань щодо участі: 0 800 330 351 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів).

02.12 «ПІСЛЯПРОЄКТНИЙ МОНІТОРИНГ: ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ»

Курс дистанційного навчання

Коли: 02 грудня 2022 року

На що спрямований курс: Он-лайн курс спрямований на ознайомлення з законодавчо-нормативною та методичною базою з питань моніторингу довкілля та формування системи післяпроєктного моніторингу планованої діяльності.

Що отримають слухачі курсу: Слухачі будуть мати можливість ознайомитися з нормативно-правовими актами у сфері післяпроєктного моніторингу планованої діяльності. Отримати консультаційний супровід експертів під час проходження курсу. Отримати практичні інструменти для ефективної діяльності та методологічні матеріали щодо післяпроєктного моніторингу.

Організаційні аспекти:: Дистанційний курс ґрунтується на сучасних підходах та досвіді експертів Professional Association of Ecologist of Ukraine. Учасники курсу підтримують зв'язок з провідним експертом курсу (мають можливість консультуватися з експертом у разі потреби), що є одним із факторів успішного процесу навчання. Консультації за питаннями слухачів будуть здійснюватися через платформу курсу та розміщуватимуться на ній.

Що отримають учасники: Слухачі, які успішно пройшли курс, отримають сертифікат учасника курсу, що видається Professional Association of Ecologist of Ukraine.

Термін навчання: 10 днів

З питань щодо участі: 0 800 214 899 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів).

GreenNews

Новини, пропозиції, українські та міжнародні процеси, які впливають на розвиток екологічних трендів, сприяють формуванню еко-культури суспільства. Завжди актуально!

УКРАЇНЦІ ЗАКЛИКАЮТЬ СВІТ ЗАСУДИТИ ДІЇ РОСІЇ ЗА ВОЄННИЙ ЕКОЦИД КРАЇНИ

Практично 80% території національного парку "Святі гори" знищено

Animals закликає Європейський парламент, Організацію Об'єднаних Націй, парламенти держав – партнерів, міжнародні організації та інституції:

– засудити дії Росії,

– сприяти припиненню злочинів екологічного характеру,

– запровадити додаткові санкції проти РФ,

– сприяти відновленню екологічної безпеки України та її навколишньому середовищу,

– допомогти у поновленні української екосистеми під час війни та у післявоєнний час, в тому числі, задіявши інструмент репарацій.

Про це ідеться у відповідній заяві-петиції - ознайомитися можна тут.

Активісти зазначають, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну призвело до важких екологічних руйнувань. Росія влаштувала воєнний екоцид та своїми діями спричинила масове знищення тваринного та рослинного світу, отруєння атмосфери та водних ресурсів.

Організація UAnimals закликає іноземні державні та міжнародні громадські організації, еко-активістів, об'єднавшись у єдину коаліцію, допомогти у боротьбі із агресором, що вчиняє екоцид, та спрямувати зусилля на збереження та післявоєнне відновлення навколишнього середовища України.

За вісім місяців війни, як засвідчують дані Державної екологічної інспекції України, агресивні дії ЗС РФ призвели до того, що:

– 182 880 м2 ґрунту забруднено шкідливими речовинами;

– 2 365 129 м2 землі завалені залишками знищених предметів та боєприпасів;

– 680 618 тонн нафтопродуктів згоріло за час обстрілів, що призвело до значного забруднення повітря;

– 23 286 га лісу було спалено ракетами чи снарядами – на відновлення частини лісових площ знадобиться щонайменше 10 років.

– 7 155 689 м2 об'єктів знищено, зокрема й критичної інфраструктури, що також завдало значних збитків навколишньому середовищу України.

Наразі 20% природоохоронних територій України уражені війною. Росіяни окупували 8 заповідників і дванадцять національних природних парків. Практично 80% території національного парку "Святі гори" знищено. В окупованій "Асканії Новій" спостерігається гуманітарна криза. За оцінками українських екологів, може йтися про знищення сотень тисяч або ж навіть мільйонів диких тварин. Водночас через вторгнення Росії загинули понад 6 мільйонів свійських тварин.

У квітні українські науковці виявили понад 1000 км2 шару нафти та нафтопродуктів на поверхні Чорного моря, що з'явилися внаслідок діяльності російської авіації та воєнних суден. Подібні екологічні злочини, постійна робота сонарів підводних та надводних російських човнів, пересування кораблів Чорноморського флоту РФ, особливо тих, які використовують гідролокатори, призвели до значного скорочення популяції морських ссавців. Загинули щонайменше 50 тис. чорноморських дельфінів, причому не лише поблизу українських берегів Одещини, а й біля узбережжя Румунії, Болгарії та Туреччини.

"Росія, завжаючи колосальної шкоди екосистемі суверенної держави, порушує базові чотири Женевські Конвенції від 1949 року та три Додаткових протоколи до них, які регулюють поведінку сторін під час воєнного конфлікту. Росія (як підписант) порушує також Конвенцію ООН про заборону військового чи будь-якого іншого ворожого впливу на природне середовище (ENMOD)", - наголошують активісти.

Захоплення ЗС Росії Запорізької АЕС, накопичення там важкого озброєння, удари з будівель критичного об'єкта, а також закриті ремонтні роботи, до яких не залучені українські співробітники – атомники та представники МАГАТЕ, створює потенційну радіоактивну загрозу не лише для України, а й для усієї Європи. За оцінками українських екологів, у разі вибуху площа потенційної зони відчуження складе до 30тис. км2.

ЖАХЛИВЕ ВИДОВИЩЕ: ОКУПАНТИ ЗНИЩИЛИ НАЙБІЛЬШУ МОЛОЧНУ ФЕРМУ НА ХАРКІВЩИНІ

Російські окупанти із трьох тисяч корів вбили дві

Одна з найбільших молочних агроферм Харківщини у селі Шестаковому, де тримали понад три тисячі голів худоби, внаслідок обстрілів зруйнована на понад 80%. Про це йдеться у сюжеті ICTV.

Наразі працівники намагаються відновити роботу та виробництво молочної продукції.

Як зазначається у сюжеті, російські окупанти із трьох тисяч корів вбили дві тисячі. Загарбники розгромили приміщення, техніку понівечили та розграбували, а зерно, соняшник, цукор вивезли вагонами.

До повномасштабної війни це було одне з найбільших агропідприємств в Україні — тут вирощували соняшник, пшеницю, виготовляли цукор та видоювали по 40 тонн молока на день. Однак із приходом російської армії надсучасна ферма стала схожою на морг для тварин, — корови просто помирали від голоду й обстрілів.

«Майже в кожному нашому переміщенні стояла їхня техніка, це були танки, БТР, ну все, що може бути. Вони просто із сараю в сторону Харкова стріляли», — розповів головний агроном агроферми Сергій Яценко.

Через обстріли вхід до ферми заблокувало і корови просто померли з голоду.

«Та це не всі звірства, що чинили росіяни, вони, немов дикуни, ще й відрізали коровам ноги, або частини тулуба — те, що їм найбільше смакувало, — решту лишали гнити. Працівники ферми кажуть, що окупанти ще й прикривалися худобою як щитом», — йдеться у сюжеті.

Як зазначається, Шестакове українські бійці звільнили у травні, а до вересня ферму постійно обстрілювали, лінія фронту була зовсім поруч. Попри це, частину тварин, що вижили, вдалося евакуювати. Понад місяць тому, після успішного контрнаступу ЗСУ, сюди почали повертатись працівники. Привезли сюди також і корів із евакуації.

Нині тут розруха — повсюди лежать мертві туші корів, ґрунт отруєний гниллю тварин, викрадені вагони зерна, соняшника, цукру, а гектари родючого чорнозему всіяні вибухівкою.

«Збитків агроферми ще не рахували, а держава через знищення тільки цього підприємства втратила понад 14 мільярдів гривень», — підрахували в Держекоінспекції.

Водночас фермери роблять усе можливе, щоб бодай якось відновити агропідприємство, та вірять, що побудують ще краще.

НА ФРАНКІВЩИНІ ДЕІ ВИЯВИЛА СКЛАДУВАННЯ ВІДХОДІВ

Закладеність носа є одним із головних симптомів

На території Івано-Франківської ТГ виявлено несанкціоноване складування відходів. Про це йдеться у пресрелізі ДЕІ.

Працівниками Інспекції під час виїзду на територію Івано-Франківської територіальної громади Яворівського району Львівської області, між населеними пунктами Зелів та Кожичі виявлено несанкціоноване локальне складування будівельних та твердих побутових відходів на площі 36 кв.м. Під час проведення візуального обстеження власника відходів не встановлено.

Інспекція звернулась до Івано-Франківської територіальної громади для вжиття заходів реагування та прийняття рішення згідно статтей 12, 21 Закону України «Про відходи».

ІНСПЕКТОРИ МАГАТЕ ПЕРЕВІРИЛИ ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКУ АЕС

Метою інспекції на Південноукраїнській АЕС, яка тривала з 7 по 9 листопада, була перевірка відсутності незаявленого ядерного матеріалу.

Про це повідомляє пресслужба Державної інспекції ядерного регулювання.

«З 07 по 09 листопада 2022 року на ВП «Південноукраїнська АЕС» було успішно проведено інспекцію Міжнародного агентства з атомної енергії в рамках Угоди між Україною та МАГАТЕ у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї», – йдеться в повідомленні.

ТУРЕЧЧИНА ПРОПОНУЄ ПРОДОВЖИТИ «ЗЕРНОВУ УГОДУ» НА РІК

За два тижні спливе термін дії «зернової угоди», підписаної Україною, Туреччиною та представниками ООН про експорт українського зерна з морських портів. Туреччина пропонуватиме продовжити її на рік.

Про це заявив міністр національної оборони Туреччини Хулусі Акар, пише Kurkul.com з посиланням на TGRT Haber.

«Україна дала гарантії безпеки росії через Туреччину. Ми запропонуємо продовжити угоду ще на один рік», — сказав міністр.

КРАЇНИ G7 СТВОРИЛИ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ «РАМШТАЙН» ДЛЯ УКРАЇНИ

Міністри закордонних справ «Великої сімки» (G7) погодилися з необхідністю механізму координації, щоб допомогти Україні ремонтувати, відновлювати та захищати її критично важливу енергетичну та водну інфраструктуру.

По це 4 листопада повідомив держсекретар США Ентоні Блінкен.

Він сказав, що країни G7 створили, фактично, окремий механізм, щоби усвідомити, якими є потреби України, і що кожна держава може запропонувати зі свого боку.

"Це трохи схоже на Рамштайнський процес допомоги Україні в її оборонних потребах. Тож, ми робимо те саме, тільки у сфері енергетики.", — зауважив державний секретар США.

Він також підкреслив, що йдеться не лише про відновлення зруйнованої інфраструктури, але також про посилення її стійкості . Це, зауважив глава американської дипломатії, робиться скоординовано, з урахуванням ресурсів, які мають країни «сімки» для відповіді на ці виклики.

ЧОМУ ЖИТЕЛІ ЗЕМЛІ ІНОДІ МОЖУТЬ БАЧИТИ МІСЯЦЬ ВДЕНЬ

Якби Земля не мала атмосфери, наш супутник можна було бачити і вночі, і вдень. Але атмосфера у нашої планети є, то в чому ж секрет?

Люди звикли спостерігати за Місяцем лише вночі, хоча іноді буває так, що його можна побачити й у денному небі. Чому це відбувається і чому вдень наш супутник можна побачити не так часто, як можливо деяким хотілося б, пояснюють вчені в статті для видання Live Science.

За словами вчених, головна причина того, що люди можуть бачити Місяць, полягає в тому, що він відображає світло Сонця і через свою близькість до Землі є другим після нашої зірки найяскравішим об'єктом у небі. Саме тому Місяць можна бачити і вночі, і іноді навіть удень. Але Місяць не завжди видно вдень. Це зв'язано, як із самою атмосферою Землі, і з орбітальним циклом нашого супутника.

За словами вчених, якби на Землі не було атмосфери, то при спостереженні з її поверхні Місяць можна було б бачити цілодобово. Але в Місяця є свої фази і коли він рухається між Землею та Сонцем, то не завжди його освітлена сторона повернута до нас. І це робить її практично невидимою з поверхні планети.

РОСІЯ НАВМИСНО УПОВІЛЬНЮЄ ПРОЦЕС: УКРАЇНА ВИМАГАЄ СКАСУВАТИ ПЕРЕВІРКИ СУДЕН ІЗ УКРАЇНСЬКИМ ПРОДОВОЛЬСТВОМ

Україна вимагає спростити або скасувати обов'язкові перевірки суден у рамках зернової ініціативи, оскільки росія навмисно уповільнює перевірки, щоб знизити швидкість експорту агропродукції з українських морпортів. Про це повідомив заступник міністра інфраструктури Юрій Васьков, пише Latifundist.com з посиланням на Reuters.

«Вони не пояснюють (причину затримок, — ред), але і не приховують, що роблять це для того, щоб ускладнити роботу «коридору». Вимагаємо впорядкувати перевірки або скасувати перевірки суден, що пішли, тому що це не має сенсу», — сказав Васьков.

За інформацією Reuters, українська сторона наполягає на розширенні «зернової угоди» шляхом розблокування портів Миколаївської області.

Васьков зазначив, що ні ООН, ні Туреччина не повідомляли Києву про умови продовження угоди, висунуті росією. Разом з тим москва заявила, що отримала гарантії того, що «зерновий коридор» не буде використовуватися у військових цілях.

Заступник міністра інфраструктури нагадав, що Київ виступає за виключно мирне використання зернового коридору, і що чинна угода передбачає експорт добрив та повідомив, що поки що не було жодної заявки від суден, які бажають перевозити аміак з українських портів.

СХВАЛЕНО КОНЦЕПЦІЮ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ ПОВОДЖЕННЯ З РАДІОАКТИВНИМИ ВІДХОДАМИ

Мета Програми полягає в мінімізації впливу радіаційного чинника на безпеку життєдіяльності населення

Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами, повідомляє Державне агентство України з управління зоною відчуження.

Що передбачає концепція?

– аналіз стану поводження з РАВ в Україні та шляхи її реалізації;

– визначення оптимальних варіантів створення ефективної системи поводження з радіоактивними відходами;

– необхідні кроки, способи та строки виконання програми;

– очікувані результати та оцінка фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми.

Метою Програми є реалізація державної політики у сфері поводження з радіоактивними відходами, що полягає в мінімізації впливу радіаційного чинника на безпеку життєдіяльності населення шляхом розв'язання комплексних проблем у цій сфері, створення та забезпечення ефективного функціонування в Україні цілісної системи поводження з РАВ на сучасному етапі та закладення основ для створення умов та напрямів щодо безпечного та економічно ефективного поводження з радіоактивними відходами, спрямованої на захист життя та здоров'я персоналу, населення та захист навколишнього природного середовища від впливу іонізуючого випромінювання.

Програма буде розроблятись на вимогу статті 3 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» та Указу Президента України від 29 січня 2021 року №35 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2021 року «Про заходи з нейтралізації загроз у сфері атомної енергетики і промисловості».

Прийняте рішення дозволить ДАЗВ розпочати розробку Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з РАВ.

У США ХОЧУТЬ ПЕРЕЙТИ НА ВІДНОВЛЮВАНЕ ДИЗЕЛЬНЕ ПАЛИВО

Біодизель традиційно є компонентом суміші

Американські транспортні компанії та авіакомпанії мають намір вперше споживати більше відновлюваного дизельного палива, ніж біодизеля, у 2022 році, що стане важливою віхою не лише для вітчизняного паливного сектору, але й для світових ринків харчової олії.

Незважаючи на те, що відновлюване дизельне паливо та біодизель виготовляються з однакових харчових олій і тваринних жирів, різні методи виробництва призводять до відмінних характеристик кінцевого продукту, які закріпили статус відновлюваного дизельного палива як біопалива, розвиток якого набирає обертів у світі.

Біодизель традиційно є компонентом суміші. Його можна додавати в дизельний пул лише в обмежених кількостях через його схильність до застигання при низьких температурах і роз'їдання гумових ущільнювачів і трубок.

Однак відновлюване дизельне паливо хімічно ідентичне дизельному паливу на основі нафти, тому його можна використовувати замість або разом із звичайним дизелем у будь-яких кількостях, які бажають кінцеві користувачі.

У ЛЬВОВІ ВОЇНУ ПЕРЕСАДИЛИ НЕРВ, ЩОБ ВІН МІГ ХОДИТИ

Зробили складну реконструктивну операцію

ФахівціНаціонального реабілітаційного центру Незламні Першого медичного об'єднання Львова зробили складну реконструктивну операцію 25-річному захиснику України, якому вибухом міни вирвало сідничний нерв і паралізувало ногу.

Про це співробітники клініки написали на своїй сторінці в Facebook, пише "Факти. Здоров'я".

– 25-річний Олексій Свинар родом з Харкова. Разом з батьком він пішов добровольцем на війну вже на наступний день після повномасштабного вторгнення. Служив на Ізюмському напрямку. Там же, поблизу села Краснопілля, отримав поранення, – пишуть медики.

За їхніми словами, в той день, 7 червня, Олексій виконував бойове завдання, проте потрапив під артобстріл. Осколки потрапили йому в ліву ногу: вразили стегнову кістку, вирвали частину тканин стегна і сідничний нерв. Внаслідок отриманої травми паралізувало кінцівку. Адже саме сідничний нерв відповідає за рухову функцію ноги.

Спочатку – низка операцій у лікарнях Краматорська, Дніпра та Тернополя. Всього хлопець переніс дев'ять хірургічних втручань. Далі – тривалий період лікування через загноєння рани.

Щоб Олексій зміг ходити, хірурги Національного реабілітаційного центру Незламні взялися пересадити пацієнтові нерв за допомогою реконструктивної операції — аутотрансплантації: взяли по нерву з обох гомілок і вшили їх на місце розірваного в області стегна.

Зазначається, що ця операція стала для Олексія десятою і, як сподіваються лікарі, заключною.

Повідомляється, що вже наступного дня після пересадки пацієнт почав відчувати нервове посмикування в нозі. І хоча зараз йому ще не можна підніматися з ліжка і ворушити кінцівкою, медики кажуть, що відчуття в нозі свідчить про початок регенерації.

Реабілітація, яку захисник проходитиме в Центрі, триватиме близько півроку. Тепер все залежить від відновлювальних функцій організму Олексія. Але сам пацієнт сподівається, що зовсім скоро стане на ноги, щоб продовжити захищати Україну на передовій.

ПОНАД 6 ТИСЯЧ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ОКУПАНТИ ВИВЕЗЛИ З УКРАЇНИ – ОФІС ОМБУДСМЕНА

В Секретаріаті працює Консультативний центр

За період повномасштабного вторгнення окупанти вивезли до Російської Федерації та на непідконтрольні Україні території 6 032 дітей.

Про це повідомила керівниця управління секретаріату омбудсмена Олена Вихор в ефірі "Суспільного".

"Мушу уточнити - це не тільки ті діти, які були депортовані до РФ, а на територію, непідконтрольну українській владі.

Фактично це діти України, викрадені солдатами Росії і вивезені на територію, де не діють закони як України, так і гуманності".

Вихор повідомила, що ввечері 4 листопада секретаріат уповноваженого ВР з прав людини отримав інформацію про те, що 12 дітей з Олешківського дитбудинку-інтернату, де знаходяться діти з інвалідністю, були вивезені на так зване оздоровлення до Сімферопольського району Криму.

За її словами, якщо російський уряд не дотримається термінів повернення дітей до України, то такі діти підпадають під категорію депортованих.

Зараз в секретаріаті омбудсмена працює консультативний центр, який здійснює облік звернень батьків, які розшукують своїх дітей. Повідомити про такі випадки можна за телефоном: 0-800-50-17-20.

"В Секретаріаті працює Консультативний центр, який здійснює облік таких звернень. За минулий тиждень ми отримали 7 таких звернень. Це стосувалося дітей, які були депортовані, і стосувалося захисту прав дітей, які перебувають за кордоном. Фахівці максимально надають інформацію та консультації", — зазначила Вихор і додала, що на сьогодні повернуто 96 дітей.

GreenInfo

Інформація про діяльність українських підприємств, які можуть вплинути на довкілля, для повідомлення та ознайомлення громадськості.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯКА ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, не зазначається суб'єктом господарювання)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ»,
код ЄДРПОУ 30019775

(повне найменування юридичної особи, код згідно ЄДРПОУ, або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, ідентифікаційний код або у разі відсутності ідентифікаційного коду зазначаються паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий фізичної особи – підприємця)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля ланованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ІНФОРМУЄ ПРО НАМІР ПРОВАДИТИ ПЛАНОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1 Інформація про суб'єкта господарювання

Юридична адреса: 04053, м. Київ, вул. Кудрявська, буд. 26/28; тел.: (044) 461 25 49; факс: (044) 461 29 72.

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса),контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи1.

Планована діяльність, її характеристика.

Продовження видобування вуглеводнів та спорудження (буріння) свердловин Західно-Хрестищенського родовища згідно зі спеціальним дозволом на користування надрами № 2367 від 01.02.2001 року. Підключення свердловин до установок підготовки вуглеводневої сировини.

Метод розробки родовища – на виснаження, режим – газовий. Кінцева продукція – газ природний, конденсат, супутні компоненти: гелій, етан, пропан, бутани.

Роботи по провадженню планованої діяльності буде здійснювати філія Газопромислове управління "Шебелинкагазвидобування" АТ "Укргазвидобування", що знаходиться за адресою: 64250, вул. Стадіонна, 9, смт. Донець, Ізюмський район, Харківська область; тел. (05749) 92-4-98.

Технічна альтернатива 1

Об'єкт існуючий, запаси корисних копалин Західно-Хрестищенського родовища обліковують на Державному балансі корисних копалин України; наявні документи дозвільного характеру, розробку родовища здійснюють відповідно до Правил розробки родовищ. Під час розробки родовища передбачено пошук і розвідку нових покладів вуглеводнів. Буріння свердловин здійснюватиметься верстатом з дизельним приводом, спосіб буріння – роторний, турбінний.

Технічна альтернатива 2

Об'єкт існуючий, запаси корисних копалин Західно-Хрестищенського родовища обліковують на Державному балансі корисних копалин України; наявні документи дозвільного характеру, розробку родовища здійснюють відповідно до Правил розробки родовищ. Під час розробки родовища передбачено пошук і розвідку нових покладів вуглеводнів. Буріння свердловин може здійснюватися верстатом з електричним приводом, але у зв'язку зі значною віддаленістю від електромережі необхідної потужності використання верстата із електричним приводом обмежено.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

В адміністративному відношенні родовище розташоване на територіях Полтавського району Полтавської області та Красноградського району Харківської області на відстані 25 км від м. Красноград.

Сусідніми родовищами вуглеводнів є з заходу Червоноярське і Західно-Старовірівське, зі сходу – Новоукраїнське і Розпашнівське. Поблизу пролягає газопровід Шебелинка-Диканька-Київ та Шебелинка-Полтава-Київ.

Об'єкт існуючий. Родовище знаходиться в промисловій розробці. Площа складає 80,32 км2.

Буріння свердловин Західно-Хрестищенського родовища передбачається в адміністративних межах Полтавського району Полтавської області та Красноградського району Харківської області в межах спеціального дозволу на користування надрами.

Розташування устя свердловин обумовлюється оптимальними геологічними умовами розкриття перспективних продуктивних горизонтів і поверхневими умовами.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Не розглядається

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності

Отримання геологічної інформації щодо приросту запасів вуглеводневої сировини, забезпечення енергоресурсами населення і промисловості, зарахування рентної плати за користування надрами (видобуток природного газу). Місцеве населення зацікавлене у розвитку нафтогазовидобувної галузі оскільки розподіл коштів між бюджетами різних рівнів передбачає 3% рентної плати за користування надрами до бюджетів об'єднаних територіальних громад та 2% до обласних бюджетів за місцезнаходженням (місцем видобутку) відповідних природних ресурсів.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо)

У тектонічному відношенні родовище розташоване в південно-східній частині Дніпровсько-Донецької западини (ДДЗ) та входить до складу Розпашнівсько-Хрестищенської лінії антиклінальних складок. Структура являє собою брахіантиклінальну складку, поховану під сідловиною між двома солянокупольними структурами.

Родовище відкрите в 1968 році, дослідно-промислова розробка родовища розпочата в 1970 році, промислова розробка родовища здійснюється з 1976 року.

Загальний експлуатаційний фонд свердловин станом на 01.11.2022 року складає 307 свердловин.

Свердловини родовища підключені до п'яти установок комплексної підготовки газу (УКПГ). В даний час на УКПГ здійснюється первинна підготовка газу, а кінцева відбувається на Хрестищенській централізованій установці підготовки газу (ХЦУПГ) з турбодетандерною установкою (ТДУ) на яку подається газ групи родовищ (Безпалівське, Єфремівське, Західно-Старовірівське, Західно-Хрестищенське, Медведівське, Мелихівське, Кегичівське, Східно-Медведівське та Червоноярське).

Планована діяльність передбачає спорудження до 12 свердловин на рік. Проектна глибина свердловин – 4100 м; спосіб буріння – роторний, турбінний; передбачається кріплення ствола свердловини високогерметичними обсадними трубами. Для буріння свердловин передбачається використання бурових верстатів з дизель-електричним приводом потужністю до 7 000 кВт.

Передбачено підключення свердловин на відстань до 10000 м до установок підготовки вуглеводневої сировини. Підключення свердловин включає обв'язку устя свердловин та прокладання газопроводу підключення.

Очікувані об'єми видобутку природного газу становлять від 15 тис.м3/добу до 70 тис.м3/добу для кожної свердловини.

На період спорудження свердловин передбачається укладання угоди на займання земельної ділянки площею до 4,5 га (в залежності від типу бурового верстата) з землекористувачем (за погодженням з її власником) під кожен з майданчиків спорудження свердловин.

Застосовується типова схема обв'язки устя свердловин. Обрано оптимальний маршрут і довжину траси газопроводу підключення з урахуванням рельєфу та існуючих комунікацій. Об'ємно-планувальні й конструктивні рішення прийняті на основі діючих норм із урахуванням кліматичних умов району будівництва та "Переліку основних будівельних конструкцій, виробів і матеріалів". В залежності від довжини газопроводу роботи по підключенню свердловин розраховані на термін від одного до п'яти місяців. У будівельних роботах задіяно від 15 до 20 одиниць техніки.

Площа відводу земель у довгострокове користування на період експлуатації свердловини для присвердловинних споруд та під'їзної ґрунтової дороги до 1,0 га для кожної свердловини.

Забезпечення водою технологічного процесу спорудження свердловини буде здійснюватися через водну свердловину, пробурену на буровому майданчику кожної свердловини.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності встановлюються згідно законодавства України з дотриманням нормативів гранично-допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище, санітарних нормативів на межі СЗЗ, радіаційного контролю, поводження з відходами, тощо:

Буріння свердловин здійснюється буровими верстатами з дизельним приводом, згідно ДСП 173-96 санітарно-захисна зона становить 500 м.

Виконання вимог щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони надр.

Сортування відходів та передача їх спеціалізованим підприємствам у відповідності до встановлених санітарно-гігієнічних вимог і природоохоронного законодавства.

Викиди від стаціонарних джерел повинні здійснюватися за наявності дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Виконання правил протипожежної безпеки.

щодо технічної альтернативи 2

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності аналогічні технічній альтернативі 1, окрім того що буріння здійснюється буровими верстатами з електричним приводом (згідно ДСП 173-96 санітарно-захисна зона становить 300 м).

щодо територіальної альтернативи 1

Дотримання розмірів санітарно-захисної зони; дотримання дозволених рівнів акустичного забруднення; дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів; організація спеціально відведених та відповідно обладнаних місць для тимчасового зберігання відходів.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1

Топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, гідрологічні, екологічні, археологічні й інші вишукування виконуватимуть у необхідному обсязі, згідно з чинним законодавством з метою забезпечення раціонального використання природних ресурсів, а також забезпечення вжиття охоронних відновлюваних, захисних і компенсаційних заходів.

Проведення інженерно-геологічних вишукувань на кожному майданчику спорудження свердловин, моніторинг стану атмосферного, ґрунтового, водного середовищ, зняття родючого шару ґрунту з метою наступної рекультивації згідно ГСТУ 41-00032626-00-023-2000, газопровід-шлейф для підключення свердловин прокладається підземно, паралельно рельєфу, на глибині 1,2 м до низу труби. Вздовж газопроводу-шлейфу встановлюється охоронна зона по 100 м в обидві сторони від осі труби. По трасі газопроводу для підключення свердловин передбачається зняття і наступна рекультивація родючого шару ґрунту після його прокладання.

щодо технічної альтернативи 2

Еколого-інженерна підготовка і захист території аналогічні обраному варіанту планованої діяльності.

щодо територіальної альтернатив 1

Компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки і виробничої санітарії.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1

Вплив на клімат і мікроклімат: процес розробки родовища не є діяльністю, що супроводжується значними виділеннями тепла, вологи, газів, що мають парниковий ефект, і інших речовин, викиди яких можуть вплинути на клімат і мікроклімат прилеглої місцевості.

У період будівництва та експлуатації викиди забруднюючих речовин в атмосферу будуть короткочасні та незначні

Вплив на повітряне середовище: з урахуванням вжиття природоохоронних заходів очікуваний вплив характеризують як екологічно допустимий. Платіж за викиди забруднювальних речовин в атмосферу, визначений в грошовому виразі, розраховують згідно зі ставкою податку за викиди (п. 243.1 ст. 243 Податкового кодексу України).

Під час будівництва викиди від земляних, різальних, зварювальних та фарбувальних робіт, від роботи будівельного автотранспорту, дизельних двигунів бурового верстату, дизель-електростанції, викиди при приготуванні бурового розчину, при випробуванні свердловини на приплив нафтогазових флюїдів (спалювання газу на факелі), випаровування з поверхні гідроізольованих шламових амбарів; під час експлуатації – викиди від спалювання газу на факелі при планових продувках свердловини під час досліджень та ремонтів; на межі житлової забудови найближчого населеного пункту від бурового майданчика значення концентрацій по всіх забруднюючих речовинах, які будуть викидатися в атмосферне повітря, передбачаються нижче гранично-допустимих, отже вплив на повітряне середовище під час будівництва та експлуатації свердловини, вважається допустимим.

Шумовий вплив – під час будівництва акустичне навантаження від роботи будівельного автотранспорту, роботи будівельних механізмів та техніки; під час експлуатації свердловини – шум при роботі факельної установки свердловини; шумове навантаження під час будівельних робіт та під час експлуатації свердловини буде в межах норми і не завдасть негативного впливу на оточуюче природне середовище та здоров'я людей;

Вплив на водне середовище: передбачено вжиття заходів щодо забезпечення режиму обмежень ПЗС; за штатного режиму діяльності підприємства, з урахуванням вжиття передбачених організаційно-технічних і природоохоронних заходів вплив характеризують як екологічно допустимий.

Під час будівництва відбір води з артсвердловини на технологічні та господарсько-побутові потреби, який планується здійснювати в нормативних межах, також передбачається утворення бурових стічних вод, відпрацьованої води після гідровипробувань, дощових стоків з бурового майданчика, господарсько-побутових стоків; передбачається збір бурових стічних вод та дощових стоків з бурового майданчика в гідроізольовані шламові амбари з подальшим очищенням і нейтралізацією та захороненням, збір відпрацьованої води після гідровипробувань в амбар-відстійник з подальшим вивезенням на утилізацію спеціалізованою організацією; збір господарсько-побутових стоків в герметичну металеву ємність з подальшим вивезенням на утилізацію спеціалізованою організацією; з урахуванням впровадження організаційно-технічних та природоохоронних заходів – вплив під час будівництва характеризується як екологічно-допустимий; під час експлуатації свердловини – вплив на водне середовище відсутній, оскільки відсутні джерела, які впливають на стан водного середовища;

Вплив на гідрогеологічне середовище – під час будівництва, в процесі буріння свердловин, передбачається втручання в підземні горизонти з прісними водами, але раціональна конструкція свердловини, яка включає спуск обсадних колон з наступним цементуванням високоміцними портландцементами дозволяє попередити забруднення горизонтів з прісними водами та інші негативні наслідки у вигляді техногенних змін та деформації земної поверхні; під час експлуатації свердловин – вплив на гідрогеологічне середовище відсутній, оскільки відсутні джерела його виникнення;

Вплив на ґрунт: здійснюватиметься під час видобувних робіт. Вплив планованої діяльності на ґрунт за звичайного режиму експлуатації – мінімальний, і може бути помітним у разі порушення технологічних процесів. Мінімізації ризиків досягають шляхом ретельного керування діяльністю, забезпеченням безпечного поводження з небезпечними речовинами. Розробка родовища не призведе до зміни водно-фізичних та інших властивостей ґрунтів.

Під час будівництва – механічні порушення поверхневого шару ґрунту при проведенні земляних робіт; для мінімізації впливу на ґрунти передбачається зняття та зберігання родючого шару ґрунту, а по закінченню будівництва планується відновлення родючості порушених земельних ділянок шляхом проведення рекультивації; під час експлуатації вплив на ґрунти відсутній, оскільки відсутні джерела його виникнення;

Природно-заповідний фонд: Планована діяльність буде здійснюватися з дотриманням вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

Рослинний, тваринний світ: Рослинність – прямі загрози, які могли сприяти порушенню ґрунтового та рослинного покриву, мінімальні або відсутні; передбачені дії, спрямовані на зменшення можливих ризиків щодо порушення природного рослинного покриву.

Тваринний світ – вплив опосередкований за рахунок викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря. Вплив об'єкта на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти характеризується як екологічно допустимий.

Під час будівництва при проведенні земляних робіт передбачається порушення рослинного покрову, але земельні ділянки, які передбачаються для користування під буровий майданчик та шлейф, представлені ріллею, тобто в межах цього майданчика природна флора і фауна відсутні; під час експлуатації свердловин – вплив на рослинний та тваринний світ відсутній.

Навколишнє соціальне середовище (населення): носить позитивний аспект (позитивний вплив на місцеву економіку; залучення інвестицій в економіку району). Впровадження планової діяльності є вагомим внеском у розвиток як регіональної економіки, так і економіки України в цілому.

Навколишнє техногенне середовище: планована діяльність не спричиняє порушення навколишнього техногенного середовища за умов комплексного дотримання правил експлуатації. Пам'ятки архітектури, історії та культури (як об'єкти забудови), зони рекреації, культурного ландшафту й інші елементи техногенного середовища в зоні впливу об'єкта відсутні.

Відходи: процес утворення та поводження з відходами регулюється вимогами Закону України «Про відходи» (у разі виникнення аварійних ситуацій кількісний та якісний склад відходів визначають на місцях, за мірою їхнього утворення у порядку відповідно до вимог чинних законодавчих норм і актів).

Під час будівництва передбачається незначна кількість утворення відходів, які до закінчення будівництва передбачається зберігати у спеціально відведених місцях в герметичних контейнерах відповідно до класу небезпеки з подальшою передачею їх на видалення, розміщення, захоронення, утилізацію згідно укладених договорів з спеціалізованими підприємствами; беручи до уваги зберігання відходів у відповідності з санітарними нормами та технікою безпеки, їх сортування та передачу спеціалізованим підприємствам, а також допустимі об'єми утворення, можна зробити висновок про те, що вплив від утворення та поводження з відходами на навколишнє середовище буде допустимим; під час експлуатації свердловин утворення відходів не передбачається.

щодо технічної альтернативи 2

Аналогічно обраному варіанту планованої діяльності, окрім впливу на атмосферне повітря в частині викидів від двигунів приводу бурового верстату (від бурового верстату з електричним приводом викиди відсутні). Також додаткове будівництво ЛЕП, додаткове втручання у довкілля, відведення земельних ділянок, збільшення часу буріння.

щодо територіальної альтернативи 1

Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля можливі в межах санітарно-захисної зони та виділених земельних ділянок під провадження планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2

Не розглядається.

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

Планована діяльність належить до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля у відповідності з пунктами 1 та 3 частини 3 статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" № 2059-VIII від 23 травня 2017 року.

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав)

Підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля відсутні.

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Відповідно до вимога ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23 травня 2017 року, до звіту з оцінки впливу на довкілля буде включено із достатньою деталізацією такі планові показники:

– опис місця провадження, цілі й опис основних характеристик планованої діяльності;

– опис поточного стану та факторів довкілля;

– оцінка впливу планованої діяльності на геологічне середовище, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, техногенне середовище, соціальне середовище;

– опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відведення, уникнення, зменшення усунення значного негативного впливу на довкілля, в тому числі (за можливості) компенсаційних заходів;

– зауваження та пропозиції, які надійдуть за результатами громадських обговорень.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля

Протягом 20 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваженні і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде:

Продовження видобування згідно спеціального дозволу на користування надрами з видобування вуглеводнів Західно-Хрестищенського родовища № 2367 від 01.02.2001 року

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Державною службою геології та надр України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, за адресою: 03035, м.Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, тел/факс (044) 206-31-40; (044) 206-31-50, e-mail: OVD@mepr.gov.ua.

Контактна особа: заступник директора департаменту – начальник відділу оцінки впливу на довкілля Департаменту екологічної оцінки, контролю та екологічних фінансів – Грицак Олена Анатоліївна.

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

ПОВІДОМЛЕННЯ
про оприлюднення заяви щодо визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту документу державного планування

Повна назва документу державного планування:
Програма економічного і соціального розвитку Костянтинівської міської територіальної громади на 2023 рік (далі - Програма).

Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування:
Костянтинівська міська рада Донецької області.

Передбачувана процедура громадського обговорення:

Відповідно до статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі - Закон) громадське обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Програми розпочнеться з дня її оприлюднення на офіційному веб-сайті Костянтинівської міської ради, а саме: 9 листопада 2022 року та триватиме до 24 листопада 2022 року включно.

Відповідно до статті 12 Закону громадськість в межах строку громадського обговорення має право подати в письмовій формі (в тому числі в електронному вигляді) зауваження та пропозиції до визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту документу державного планування.

Ознайомитися з проєктом Програми та отримати додаткову інформацію можна за адресою: вул. Олекси Тихого, 260, м. Костянтинівка, Донецька область, 85114 або за телефонами: (06272) 4-39-34, 4-02-12.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Програми подаються до Виконавчого комітету Костянтинівської міської ради Донецької області.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

Відповідальна особа:
В.о. начальника відділу економіки і торгівлі Деденко Наталія Сергіївна.
Контактні дані:
тел. (06272) 4-39-34, e-mail:konstecon@gmail.com

Перший заступник міського голови **Микола ТЕРЕЩЕНКО**

ОГОЛОШЕННЯ

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

ПРО ПОЧАТОК ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

20229159958

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність.

Реконструкція автозаправної станції з влаштуванням автогазозаправного пункту на вул. Клепарівській, 30-Б у місті Львів.

На існуючій автозаправній станції передбачається влаштування автомобільного газозаправного пункту (АГЗП) для заправлення скрапленим вуглеводним газом автомобілів, що облаштовані газобалонним обладнанням, з підземним розміщенням модулю газового резервуару об'ємом 9,9 м3 та встановлення окремо стоячої ПРК (паливороздавальна колонка) СВГ на існуючому острівку ПРК РМП (рідкого моторного пального).

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «Концерн Галнафтогаз»

Код згідно з ЄДРПОУ 31729918

Місцезнаходження юридичної особи: 82660, Львівська обл., Стрийський р-н, смт. Славське, вул. Франка Івана, 14А.

Телефон/факс: 067 675 3520

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові громадянина-підприємця, ідентифікаційний код, паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий) громадянина-підприємця, місцезнаходження юридичної особи або місце проживання громадянина-підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону).

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення.

Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації, за адресою: 79026, м. Львів, вул. Стрийська, 98, тел/факс +38(032) 238-73-83, e-mail: envir@loda.gov.ua. Контактна особа: начальник відділу оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки – Сорока Назарій Любомирович.

(найменування уповноваженого органу, адреса, телефон та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження планованої діяльності буде Висновок з оцінки впливу на довкілля, що видається Департаментом екології та природних ресурсів Львівської ОДА.

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати, нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань.

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (вказується у шапці оголошення) та надання громадськості доступу до звіту із оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, що передається для видачі висновку про оцінку впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження чи пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із занесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період

Громадські слухання (перші) відбудуться

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації, за адресою: 79026, м. Львів, вул. Стрийська, 98, тел/факс +38(032) 238-73-83, e-mail: envir@loda.gov.ua. Контактна особа: начальник відділу оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки – Сорока Назарій Любомирович.

(найменування уповноваженого органу, адреса, телефон та контактна особа)

(вказати назву органу, адресу, телефон та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації, за адресою: 79026, м. Львів, вул. Стрийська, 98, тел/факс +38(032) 238-73-83, e-mail: envir@loda.gov.ua. Контактна особа: начальник відділу оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки – Сорока Назарій Любомирович.

(найменування уповноваженого органу, адреса, телефон та контактна особа)

(вказати назву органу, поштову та електронну адресу, телефон та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

в робочий час у приміщеннях:

1. Львівська міська рада, 79008, Україна, м. Львів, пл. Ринок, 1, e-mail: agu@lvivcity.gov.ua, тел.: +38 (032) 297-59-11.

Контактна особа: голова ради Садовий Андрій Іванович

2. АЗС «ОККО», 79007, м. Львів, вул. Клепарівська, 30-Б, тел. 067 218 8770.

Контактна особа: провідний інженер охорони навколишнього середовища Гриник К.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

ТУМАН І ПОГАНА ВИДИМІСТЬ: УКРАЇНЦІВ ПОПЕРЕДИЛИ ПРО ЗМІНУ ПОГОДИ

Синоптики оголосили жовтий рівень небезпеки у вказаних областях

Завтра, 10 листопада, у частині областей України очікується туман. Через це видимість на дорогах значно погіршиться.

Про це повідомили в Укргідрометцентрі.

Туман вранці та вночі прогнозується у східних, центральних, більшості південних областей та в Карпатському регіоні. Видимість на дорогах знизиться до 200-500 метрів.

Через погодні умови синоптики оголосили перший (жовтий) рівень небезпеки у вказаних областях.

ВИПАЛЕНА ЗЕМЛЯ І ОТРУЄНІ РІКИ: ЯК РОСІЯНИ ЗНИЩУЮТЬ ЕКОСИСТЕМИ НА ХЕРСОНЩИНІ

Зафіксовано понад 2 200 злочинів проти довкілля в Україні від початку війни

Станом на 6 листопада – Міжнародний день з попередження експлуатації навколишнього природного середовища під час воєн та збройних конфліктів – профільне міністерство зафіксувало в Україні понад 2 200 злочинів проти довкілля в Україні від початку війни.

Серед них чимало скоїли росіяни та колаборанти, які пішли з росіянами на співпрацю, у тимчасово окупованих територіях, зокрема у Херсонській області.

За інформацією Міністра захисту довкілля та природних ресурсів Руслана Стрільця, шкода довкіллю від зазначених злочинів вже перевищила 1 373 млрд гривень, або понад 37,4 млрд євро. З них найбільше страждає повітря від горіння нафтопродуктів та лісових пожеж. 927 млрд гривень – такою є матеріальна шкода від забруднення повітря. Міністерство пояснює: Росія, маючи незліченні природні багатства зазіхає на те, чим володіє Український народ. Маємо не просто нераціональне використання природних ресурсів – російське вторгнення перетворює на згарище те, що їй не належить і не належатиме ніколи.

У Херсонській області та в сусідній Миколаївщині основними екологічними наслідками окупації можна назвати наступні:

– знищення херсонської птахофабрики у Чорнобаївці;

пожежі на Кінбурнському півострові;

– екологічна катастрофа Азовського та Чорного морів;

– хаотичне скидання води на Каховській ГЕС та ймовірність її підриву;

– витік мастила в річку Дніпро.

Чорнобаївка — це не лише «прильоти» росіянам, а й колись найбільша в Європі птахофабрика

Одним із перших екологічних злочинів росіян у Херсонській області стало те, що вони перекрили доступ до херсонської птахофабрики, яка знаходиться у Чорнобаївці і налічувала станом на початок березня 2022 року понад 3 мільйони курей: після вторгнення та оточення Херсона росіяни відключили місцеву електростанцію.

Таким чином припинилось живлення автоматичної системи годування тварин. Відтак, кури почали гинути, а перебування в окупації також перекрило постачання корму, повідомили в ефірі Київ 24. Зрештою, частину курей та яєць курячих вдалось врятувати – курятину та яйця роздавали мешканцям Херсона, переважно багатодітним родинам. Чорнобаївська птахофабрика була найбільшою в Європі. Зараз вона фактично знищена.

Пожежі на Кінбурні

Кінбурнська коса – одна з відомих туристичних локацій, яка територіально знаходиться у Миколаївській та Херсонській областях. Також Кінбурн – важлива територія з точки зору стратегії і тактики військових дій. Відтак, росіянам ця локація також була і залишається цікавою.

У травні – з 1 до 11 травня 2022 року – косу спіткали пожежі, які спіткали заповідні території: Чорноморського біосферного заповідника, Національного природного парку «Білобережжя Святослава», регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса», а також об'єктів «смарагдової мережі».

«Кінбурн вже кілька місяців палає у вогні – тут відбуваються масштабні тривалі пожежі, яких ця заповідна земля не знала за весь період свого існування», – прокоментував наслідки від пожеж голова Миколаївської філії Національного екологічного центру України Олег Деркач.

На мапі Кінбурну майже не залишилось місць, де б ще не було пожеж. Протипожежну техніку та інвентар російські військові розграбували, каже Олег Деркач. Місцевим мешканцям, які тут ще залишилися, окупанти довгий час не дозволяли гасити вогонь, хоча він загрожував не лише природі, а й тутешнім селам.

Станом на жовтень 2022 року Олег Деркач повідомив про те, що через дії росіян спровокували велику площу вигорань: на Кінбурнському півострові вигоріло вже понад 10 тисяч гектарів. Йдеться про ліси, степові ділянки, очерети тощо. Близько половини наявних природних ділянок на території миколаївської частини коси знищені.

Також чималої шкоди завдало так зване витоптування ґрунтів – воно носить масовий характер, адже техніка росіян інтенсивно переміщується. Якщо порівнювати з часом до масштабного вторгнення, то туристи, яких на Кінбурні було завжди багато, лишали авто переважно на в'їзді до природоохоронної зони – в селі Геройському.

Тепер же на півострові активно переміщуються важка російська військова техніка, зокрема гусенична. Окрім неї також рухаються «Урагани», «Урали» і «КАМази». Вони спричиняють ерозію грунтів і як наслідок – знищення природних екосистем.

При падінні літаків, гвинтокрилів і дронів на території Кінбурну, де налічується близько 400 озер з неймовірним розмаїттям флори і фауни, відбуваються витоки паливно-мастильних матеріалів та викиди інших шкідливих речовин, які завдають шкоди середовищу озер.

Витік мастила в Дніпро

Один зі злочинів, який вчиняють росіяни та колаборанти у Херсоні, — це затоплення плавзасобів. Оскільки в Херсоні чимало рибалок і дачників, а також є порт, то в місті доволі багато як приватних човнів, так і катерів та комунального водного транспорту. Наразі росіяни та колаборанти мінують та підривають причали, човни та інші плавзасоби в місті. В результаті, в річку Дніпро в Херсоні — безпосередньо на території міста — витікають мастило та інші небезпечні речовини.

Голова Херсонської ОДА Ярослав Янушевич зазначив, що через підрив плавзасобів та причалів Дніпра і його притоків в річці вже тонни мастила і пального.

«Шкідливі речовини течією несе у дельту Дніпра, в бік заповідної зони Національного природного парку «Нижньодніпровський». Ці території охороняються Рамсарською конвенцією про водно-болотні угіддя, які мають міжнародне значення головним чином як середовища існування водоплавних птахів. Тому ця екологічна катастрофа може мати й міжнародні наслідки», – наголосив Ярослав Янушевич.

За попередньою оцінкою, у воду потрапило до 10 тонн паливно-мастильних матеріалів. Це може призвести до знищення річкової флори та фауни, а також отруєння місцевості на десятки років. Надалі небезпечні речовини можуть потрапити й до Чорного моря, зазначив Янушевич.

Для ліквідації наслідків необхідно щонайшвидше перекрити нафтові плями та зібрати їх. Україна не може оперативно це зробити, бо наші фахівці не мають доступу до тимчасово окупованих територій, підкреслили в ОДА.

Для фіксації цього жахливого екологічного злочину Херсонська ОВА звернулася до правоохоронних органів.

НА ЧЕРКАЩИНІ БУДЕ САД ІЗ ЛОХИНИ – ДЕРЖАВНИЙ ГРАНТ ДОПОМІГ РЕАЛІЗУВАТИ ІДЕЮ

До своєї фермерської діяльності Олександр працював 10 років на державній службі

Олександр Шварцман – один із 50-ти учасників грантової програми з розвитку садівництва. Родом із Черкащини. Він в агросекторі вже 8 років, але закладка саду для нього — перший досвід. Раніше займався вирощуванням кукурудзи, сої, соняшника. Але після того, як три роки тому побував на одному господарстві, — лохинному полі — загорівся ідеєю закласти сад із нею. Про це йдеться у пресрелізі Мінагрополітики.

Чому лохина? Тому що процес її вирощування, за словами Олександра, потребує творчого підходу, впровадження таких новітніх рішень, як цифровізація та роботизація. Пояснює, що сад не потребує великої техніки, як, до прикладу, кукурудза, на яку впливає погода, і ціни на яку постійно коливаються. Із садом простіше в плані й обробітку, і доходу на невеликому клаптику землі.

На 10 гектарах власної землі фермер планує закласти сад. «Самостійно зробити це коштів не вистачало, тож грант допоміг реалізувати ідею, яка вже витала в моїй голові кілька років», — каже господар.

До своєї фермерської діяльності Олександр працював 10 років на державній службі. За першою освітою він юрист, але за цей час встиг отримати ще дві вищі: магістра державної служби та агрономіста. До нової сфери діяльності фермер готовий, як то кажуть, сповна: підкований юридично, розуміється на аграрній справі та співпраці з державним сектором.

Мінагрополітики бажає пану Олександру успішно реалізуватися у садівництві та зібрати хороший перший врожай.

ДРУГИЙ ШИЙНИЙ ХРЕБЕЦЬ ВІДПОВІДАЄ ЗА ГОСТРОТУ ЗОРУ: ЯК ПРОБЛЕМИ З ХРЕБТОМ ПОГІРШУЮТЬ ЗІР

Одним із захворювань хребта, що призводить до порушення чіткості бачення, є шийний остеохондроз

Багато людей, напевно, навіть не замислювалися про те, що у зміні будови хребта, а також у погіршенні його роботи криються корені багатьох захворювань, які, здається, ніяк із ним не пов'язані. Наприклад, це стосується деяких хвороб очей. Офтальмологи розповідають, як хребет впливає наш зір.

Шийний відділ хребта є ланкою, що зв'язує тіло і мозок. Якщо раптом у людини виникають проблеми зі спиною, то в деяких випадках це негативно впливає навіть на зір.

При поганій поставі шийні хребці зміщуються. Зміщення, своєю чергою, може викликати подразнення чи затискання нервів. У результаті сприяє розвитку ускладнень у деяких системах організму. Другий шийний хребець відповідає за гостроту зору, тому його зміщення у цьому разі провокує розвиток рефракційних порушень.

Одним із захворювань хребта, що призводить до порушення чіткості бачення, є шийний остеохондроз. Зміщення хребців і поява грижі дисків призводить до порушення кровотоку хребетних артерій, а також до подразнення та здавлювання нервових корінців.

З шийним остеохондрозом найчастіше стикаються люди, які тривалий час змушені перебувати в одній позі, наприклад, водії, далекобійники, офісні працівники. У такому разі кісткова тканина починає розростатися збоку від хребців, що призводить до порушення роботи м'язів і зв'язок. Такий стан негативно позначається на роботі спинного мозку. Внаслідок цього кровотік в артерії хребта порушується. Він живить нерви, які керують рухом очних яблук. Відповідно все це неминуче призводить до спазмування м'язів очей, тому здатність ока до акомодації порушується, а очне яблуко набуває неправильної витягнутої форми. Цьому насамперед сприяє постійна робота на близьких відстанях, наприклад, за комп'ютером. У результаті очне яблуко розтягується, що призводить до короткозорості. Але шийний остеохондроз може призвести не тільки до міопії, а й до інших захворювань очей:

Катаракта. Однією з перших її ознак є поява білих «мушок» перед очима. Катаракта зараз лікується за допомогою операції. У цьому випадку пошкоджений кришталик замінюється штучним.

Глаукома. У таких хворих підвищується внутрішньоочний тиск. Вражати глаукома може й одне, й обидва ока. Лікують глаукому за допомогою медикаментозної терапії та хірургічного лікування.

Дегенерація сітківки. При цій хворобі уражаються клітини-фоторецептори, які відповідають за можливість бачити предмети, розташовані вдалині, та сприйняття кольору. Досить часто це захворювання лікується за допомогою зміцнення сітківки хірургічним шляхом.

Синдром Бернара-Горнера. Ознаки хвороби — звуження зіниць, а також захід очного яблука. Найчастіше лікується за допомогою операції.

ЧОМУ ХЛОРГЕКСИДИН НЕБЕЗПЕЧНИЙ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

Використання хлоргексидину може нашкодити організму

Зазвичай хлоргексидин використовують як зовнішній антисептик. Медичні спеціалісти справді призначають його при захворюваннях шкіри, слизових тканин. Дія препарату знижує активність бактерій та вірусів у місці запалення. Крім того, хлоргексидином обробляються поверхні, на яких може виникати біоплівка, що утворюється мікробами.

Але в тому випадку, якщо ви самостійно тривалий час використовуєте хлоргексидин або використовуєте його не за призначенням, то цим можна тільки нашкодити.

Тривале застосування розчину хлоргексидину біглюконату здатне призвести до виникнення сверблячки шкіри, дерматитів. Якщо його використовують для обробки слизової рота, це може призвести до фарбування зубів і смакових порушень.

В УКРАЇНІ ЗАПРОВАДИЛИ ВІЙСЬКОВУ ІНТЕРНАТУРУ

Положенням встановлено перелік спеціальностей та тривалість підготовки у військовій інтернатурі

Міністерство охорони здоров'я України у співпраці Міністерством оборони України та Командуванням медичних сил ЗСУ запровадили сучасну модель проходження військової інтернатури.

Ця модель враховує особливості підготовки військових лікарів та фармацевтів в інтернатурі, а також розвиток професійної військової освіти й проходження військової служби. З цією метою було видано наказ МОЗ України від 06.09.2022 року №1599 «Про затвердження Положення про військову інтернатуру».

Відповідно до цього Положення, військова інтернатура є формою первинної спеціалізації осіб за лікарськими та фармацевтичними спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста або фармацевта-спеціаліста, підвищення професійного рівня військової освіти офіцерів медичної служби та набуття фахових компетентностей, що забезпечують виконання службових обов'язків.

Цей нормативний документ регламентує порядок планування, організації навчання та проходження військової інтернатури випускниками другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» на базах стажування військових інтернів та в Українській військово-медичній академії за вказаними спеціальностями.

Вступники до військової інтернатури під час вступних випробувань, окрім складання вступних іспитів з конкурсних предметів (зі спеціальності, військових та військово-медичних дисциплін, визначення рівня володіння іноземною мовою), також проходять психологічне обстеження, оцінку рівня фізичної підготовленості та остаточний медичний огляд, що здійснюється фахівцями, які входять до складу приймальної комісії.

Положенням встановлено перелік спеціальностей та тривалість підготовки у військовій інтернатурі з восьми спеціальностей:

– Анестезіологія та інтенсивна терапія.
– Внутрішні хвороби.
– Загальна практика – сімейна медицина.
– Епідеміологія.
– Інфекційні хвороби.
– Хірургія.
– Стоматологія.
– Фармація.

Програми підготовки у військовій інтернатурі передбачають, окрім здобуття компетентностей за відповідною лікарською або фармацевтичною спеціальністю, також засвоєння і поглиблення знань, умінь та практичних навичок з військових та військово-медичних (військово-фармацевтичних) дисциплін.

Продовжуючи роботу щодо формування кадрового резерву військових лікарів та фармацевтів, наразі при МОЗ працює міжвідомча робоча група з питань збільшення контингенту для підготовки офіцерів медичної служби запасу для потреб ЗСУ та інших силових структур.

БУКОВИНУ ПОТРЯСЛО: В РУМУНІЇ СТАВСЯ ЗЕМЛЕТРУС

Поштовки відули у ряді інших областей

Днями в Румунії зафіксували землетрус, який відчули також і на Буковині.

Про це повідомляє Головний центр спеціального контролю.

Зокрема, 3 листопада Головним центром спеціального контролю зареєстрований землетрус із території Румунії, який мав відчуття в Одеській, Чернівецькій, Хмельницькій, Івано-Франківській областях та на території Молдови.

Магнітуда (за шкалою Ріхтера) - 5,4 бали (5,0-5,9 бали - характеризується як помірний, який може завдати значної шкоди старим та погано сконструйованим будівлям на незначній території. Щонайбільше, незначні пошкодження добре спроектованим будівлям).

Джерело землетрусу знаходиться на території Румунії, в районі гір Вранча, 125 км від кордону з Україною, на глибині біля 146 км. За класифікацією землетрус відноситься до відчутних. Землетрус не несе загрози для населення.

Останній потужний землетрус із території Румунії був зареєстрований 16 липня та 18 вересня з магнітудами 4.1 та 4.0 (за шкалою РІхтера) відповідно.

ЯК ГОТУВАТИ ПРИ ПЕРЕБОЯХ ЗІ СВІТЛОМ І ГАЗОМ

Навіть якщо не буде ракетних ударів, віялові відключення все одно будуть. Але не так часто

Під час відключень життя триває, і почуття голоду не можна поставити на паузу. Якщо заздалегідь подбати про харчування години перебоїв з електроенергією та газом, то це питання цілком вирішуване. «Освіторія» підготувала список порад для таких випадків.

Туристичний пальник або примус. Ми вже бачили фотографії винахідливих українців, які розігрівають їжу у духовці за допомогою 3–4 підпалених одночасно свічок і навіть умудряються готувати в такий спосіб яєшню. Це непоганий варіант, якщо світло вимкнули раз чи двічі. Але якщо відключення електроенергії нас супроводжуватимуть ще кілька місяців, варто подбати про ефективніший спосіб готування найпростіших страв, якщо у вас удома лише електроплитка та електрична духова шафа. Туристичний пальник вважається найпростішою газовою плиткою. Розміри має дуже скромні, але температура горіння — нічим не згірш, ніж у газової конфорки, тож ви приготуєте і макарони, і гречку, і навіть легкий суп у маленькій каструлі.

Цей гаджет споживає газ, який ви купите окремо в невеликих флаконах. Увага: такий спосіб приготування їжі підходить лише для дорослих, дітям суворо заборонено користуватися пальником без нагляду старших.

Ціна: 500–1500 грн.

Що приготувати вдома без плити?

Знаний шеф-кухар Євген Клопотенко розповідає, що є кілька видів поживних і смачних круп, які ви можете приготувати, просто заливши окропом.

Кус-кус. Після запарювання у співвідношенні 1:1 кашу перемішайте виделкою та накрийте кришкою. Потім можете зберігати її в термосі гаряченькою. Заливати окропом можна й пластівці — вівсяні, рисові, гречані, кукурудзяні. Експериментуйте!

Гречка. Цю крупу можна просто залити бульйоном, водою чи кефіром та залишити на ніч.

Канапки з оселедцем і кружальцями цибулі. Булочки намастіть крем-сиром.

Салат «Коул Слоу». У ньому лише білокачанна капуста, свіжа морква та заправка на основі сметани. Овочі натріть на грубій тертці, а ще краще — на спеціальній тертці, що може нарізати довгими смужками.

Сирна закуска. Кисломолочний сир (той, що в брикетах, або перемелений у блендері) ідеально смакуватиме з паприкою, кокосовою стружкою, хрустким маком. Оберіть щось одне із цих додатків та зробіть долонями із сиру невеликі кульки. Найкраще смакує з чаєм, какао чи гарячим шоколадом.

Знавці з виживання рекомендують мати вдома у темні й холодні часи ще й запас сублімованої їжі. Її асортимент вас вразить, а смак, за відгуками, теж чудовий як для запареного окропом обіду чи вечері. Тож ваші близькі неодмінно зрадіють борщику чи супу в чашці, каші з м'ясом і грибами, а для гурманів є навіть плов та десерти.

Сумка-холодильник збереже продукти. На випадок довготривалого відключення електроенергії (5 і більше годин) надкорисною річчю в господарстві стане сумка-холодильник, адже так шкода зіпсованих домашніх пельменів, м'яса, риби та запасу ягід, які у вас зберігаються в морозильній камері. Ізотермічна сумка протримає холод протягом 12 годин — головне, мати напоготові повністю заряджений акумулятор.

Якщо цей варіант для вас витратний, заморозьте в камері кілька пляшок із водою — вони виконають роль «охолоджувального елемента» та ще на кілька додаткових годин подовжать життя продуктам харчування.

Ціна: 500–1000 грн.

Режим запасливих білочок

Якщо ви бодай приблизно знаєте, коли у вашому будинку вимикатимуть світло, і маєте лише електроприлади для приготування їжі та напоїв — станьте тією самою «запасливою білочкою» та попіклуйтеся про те, аби зробити чай, суп і залити їх у термоси за півгодини-годину до запланованого відключення. Також корисно мати вдома крекери, консерви й інші продукти для смачних і корисних перекусів, які не псуються.

ЩО ЗАГРОЖУЄ БОРЖНИКАМ КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

До складу бригади входить акушер-гінеколог, спеціаліст перинатального центру медсестра/акушерка та водій

Борг за комуналку у разі неплатежу зростатиме, а керуюча компанія надалі матиме право звернутися до суду з вимогою про стягнення заборгованості. Українцям розповіли, із якими труднощами можуть зіткнутися боржники за комунальні послуги. Про це пише "Соціальна платформа".

Так, розпорядження Кабміну №206 від 5 березня забороняє нарахування та стягнення штрафів та пені за несвоєчасну чи неповну оплату комуналки. До того ж заборонено відключати комунальні послуги при заборгованості. При цьому українцям дозволено користуватися грошима на рахунках, заарештованих раніше, зокрема за несплату газу, опалення, водопостачання. У зв'язку з цим у деяких людей може виникнути ілюзія, що за несплату комунальних послуг нічого не буде.

Однак, за словами експерта з ЖКГ Христини Ненно, у цій ситуації потрібно врахувати, що борг за комуналку у разі неплатежу зростатиме, а керуюча компанія надалі матиме право звернутися до суду з вимогою про стягнення заборгованості.

"У разі несплати за справу візьмуться державні чи приватні судові виконавці. Як результат – арешт рахунків, заборона на виїзд за кордон. Тому все одно борги доведеться сплатити", – зазначила вона.

У найгіршому випадку боржник ризикує залишитися без житла. Так, виходячи із статті 50 Закону України "Про виконавче провадження", у разі відсутності у боржника достатніх коштів або рухомого майна відбудеться звернення щодо стягнення на об'єкти нерухомості. Це можливе за заборгованості розміром 20 мінімальних зарплат, тобто 134 тис. грн.

У зв'язку з цим Ненно радить українцям не зволікати і у разі утворення заборгованості звертатися до постачальника послуг із пропозицією реструктуризації боргу.

"Там бачитимуть, що ви не відмовляєтеся від оплати, тому розіб'ють борг на частини, і не звертатимуться до суду", – пояснила експерт.

Слід зазначити, що за оцінками експертів цього року заборгованість досягла близько 100 млрд грн. Директор аналітичного центру "Інститут міста" Олександр Сергієнко зазначив, що рівень оплати комунальних послуг в Україні становив пристойні 92-96%.

"Багато людей намагаються не допускати виникнення заборгованості. Причому найвідповідальніші у цьому питанні – пенсіонери. Найменш дисципліновані громадяни, які мають великі доходи. Маючи житло на столичному Печерську та живучи за кордоном, люди можуть не платити протягом року-двох. І заплатити потім, оскільки сума заборгованості для них не є високою", – розповів він.

НАСТУПНОГО РОКУ ОСВІТА НЕДООТРИМАЄ П'ЯТУ ЧАСТИНУ ЦЬОГОРІЧНОГО БЮДЖЕТУ

Крім того, на 40% скорочено бюджетну програму, за якою фінансували випуск підручників

Субвенція, яка спрямовується на зарплати шкільних вчителів, наступного року буде меншою на 19%. Про це повідомляє Міністерство освіти та науки України.

Повідомляється, що субвенція, яка спрямовується на зарплати шкільних вчителів, наступного року буде меншою на 19%. Так само на 19% скоротяться витрати на вищу освіту.

Крім того, на 40% скорочено бюджетну програму, за якою фінансували випуск підручників.

Деякі статті видатків залишилися на рівні цього року або зросли.

З'явилися дві нові субвенції: 1,5 млрд – на облаштування сховищ у школах, і 1 млрд – на шкільні автобуси (оскільки багато шкільного транспорту відправлено на потреби ЗСУ).

Повідомляється, що уряд знайшов можливість збільшити видатки державного бюджету МОН на 2023 рік до другого читання на 555 млн грн.

Додані кошти перерозподілять так:

– 50 млн. на професійно-технічну освіту;

– 20 млн на Фонд Президента з підтримки освіти, науки та спорту;

– 30 млн на Малу академію наук;

– 150 млн на розвиток державної дистанційної освіти;

– 90 млн на Національний фонд досліджень;

– 215 млн на проведення ЗНО для Українського центру оцінки якості освіти.

«Можливо, бюджет дещо менший, ніж очікували педагоги, але ми обов'язково впораємося. Вдячний кожному, хто приєднався до роботи над формуванням пропозицій до держбюджету на наступний рік за напрямом освіти та науки», – зазначив Сергій Шкарлет.

ПРИРОДООХОРОНЦІ ПОДАЛИ КЛОПОТАННЯ ПРО СТВОРЕННЯ ЗАКАЗНИКА НА ВІЛЬШАНСЬКОМУ ВОДОСХОВИЩІ

Створення заказника місцевого значення дозволить зберегти тутешню унікальну екосистему

Українська природоохоронна група спільно з Chysto.de подали клопотання до Закарпатської ОВА про створення ландшафтного заказника місцевого значення «Берег Закарпатського Моря».

Під охорону планують взяти не лише сам берег Вільшанського водосховища, а й галявини з цінною рослинністю, які примикають до території Нацпарку «Синевир», але раніше не входили до його складу.

На березі Вільшанського водосховища волонтери з усієї України вже 2 роки поспіль щомісяця проводять акцію зі збору сміття — екопікніки. На них волонтери не тільки прибирають сміття, якого назбиралося на берегах сховища за десятиліття, а ще й проводять еколекторії, де вчаться свідомому ставленню до ресурсів і сортуванню відходів не тільки на природі, але й в себе вдома. Нерідко в цих екопікніках беруть участь також мешканці оточуючих сіл.

«Створення ландшафтного заказника місцевого значення дозволить зберегти тутешню унікальну екосистему. За нашим проектом, у заказник входить не лише берег водосховища, а й безліч дрібних галявин з лучною рослинністю у межах нацпарку «Синевир», які раніше в його склад не входили. На цих галявинах зростає багато рідкісних, червонокнижних видів рослин. І з точки зору біорізноманіття вони надзвичайно важливі», – йдеться у повідомленні Української природоохоронної групи.

«Надавши охоронний статус цим місцям, удасться створити безшовну природоохоронну зону та умови для свідомого екотуризму. Гості заказника зможуть познайомитися з дивовижною красою цього місця, його історією, рослинним та тваринним світом, поважаючи та не порушуючи їх спокій», – додають природоохоронці.

В ІЗЮМІ ПОБУДОВАНО ПЕРЕПРАВУ ЧЕРЕЗ СІВЕРСЬКИЙ ДОНЕЦЬ

Переправу звели поруч зі зруйнованим мостом на трасі М-03 Київ - Харків

"Тимчасову переправу звели поруч зі зруйнованим мостом на трасі М-03 Київ - Харків. Ця траса є одним з важливих логістичних маршрутів для відновлення життєдіяльності деокупованих територій. Робота відбувалася у тісній кооперації з військовими. Окрім цього, на основних маршрутах області триває відновлення дорожнього покриття після наслідків ведення бойових дій, зокрема уже розчищено 445 км доріг", - додали в Мінінфраструктури.

"Наразі на деокупованих територіях Харківської області вже функціонують 9 тимчасових переправ біля зруйнованих мостів, ще на 6 об'єктах наразі ведуться роботи", - йдеться в повідомленні.

Загалом же на цих територіях було зруйновано 24 штучні споруди.

Зазначається, що до робіт було залучено 144 одиниці дорожньої спецтехніки та близько трьохсот працівників.

Роботи велись на державних дорогах: М-03 Київ - Харків - Довжанський, Р-78 Харків - Зміїв - Балаклія - Гороховатка, Р-79 /М-18/ Сахновщина - Ізюм - Куп'янськ - КПП "Піски", Н-26 Чугуїв - Мілове, Т-21-10 Шевченкове - Балаклія - Первомайський - Кегичівка, Т-21-11 Чугуїв - Печеніги - Великий Бурлук та Т-21-03 Харків - Золочів - КПП "Олександрівка".

НА ВОЛИНІ ОСЕЛИЛИСЯ ЛИТОВСЬКІ ОЛЕНІ

Сто оленів привезли з Литви

Сто оленів благородних привезли на Волинь з Литви. Їх випустили у вольєр на території Ново-Зборишівського лісництва, де вони будуть адаптовуватися.

Про це розповів мисливствознавець області Віталій Каращук.

Серед оленів, яких привезли до волинського лісу: 45 самок, 40 самців та 15 телят. Це найбільша кількість оленів європейських, яких одночасно випустили у вольєр, – каже Віталій Каращук.

З його слів, таким чином волинські лісівники хочуть відновити популяцію оленів європейських у регіоні.

«Раніше у лісах Ново-Зборишівського лісництва олені не водилися", – говорить егер Олександр Сусь, – але умови для цих тварин тут сприятливі».

Окрім оленів, в дику природу випустили дев'ять диких свиней, вирощених у вольєрі Ново-Зборишівського лісництва.

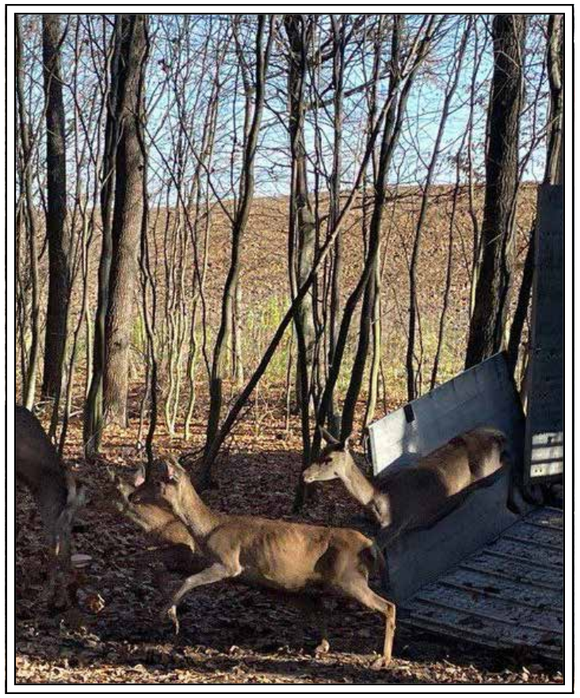

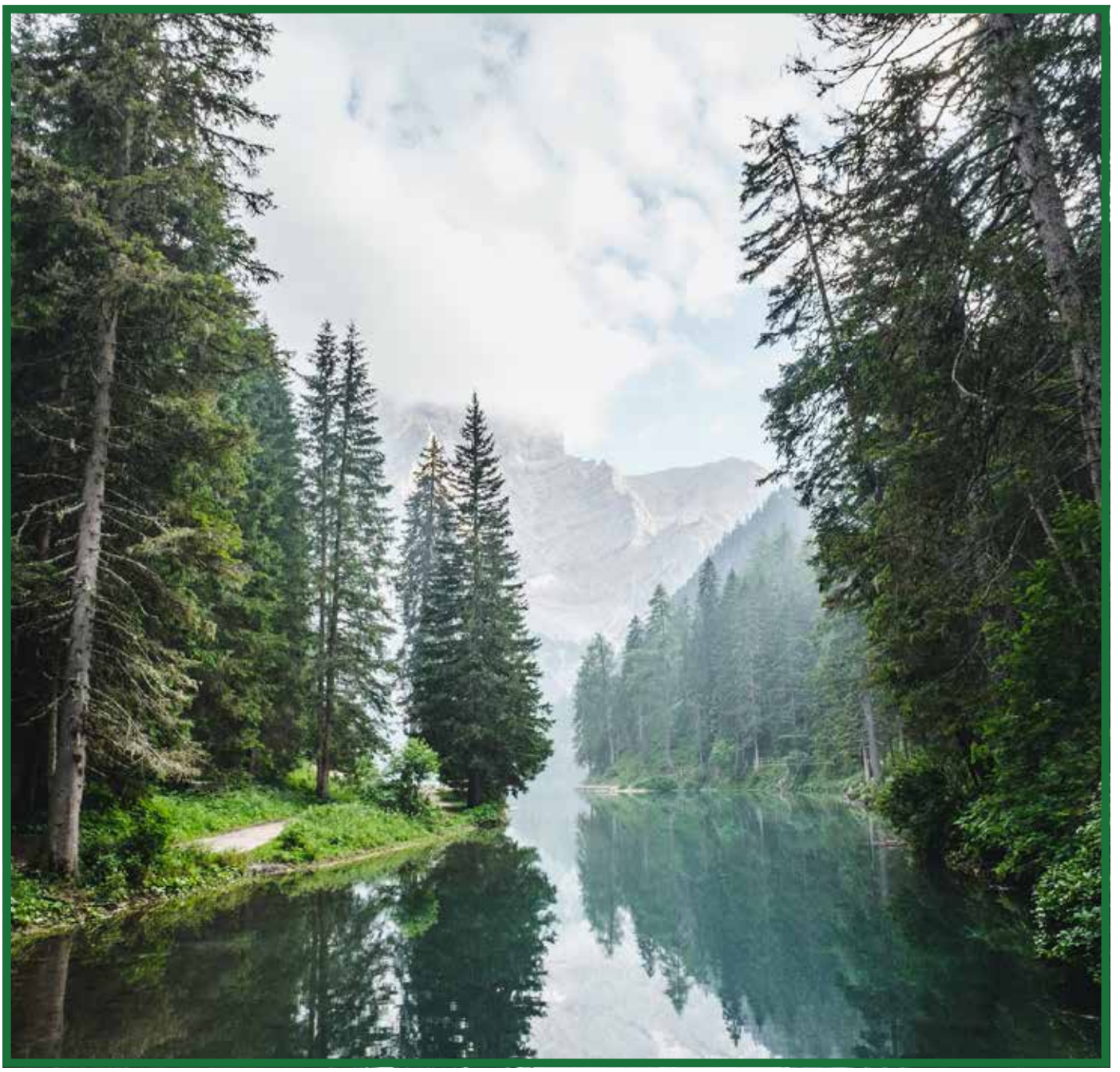

Бережіть довкілля!

Редакція Green Post
Тираж: 5 000 екз.
Адреса: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 83-А, прим. 1-7
Редакційні та організаційні питання - +38(050) 800 02 50
Email: sales@greenpost.press

4820228160005